

مردم از تخلفات رانندگی در بزرگراه‌ها و جاده‌ها گله‌مند هستند

آقای پلیس کجایی؟

اگر بخواهم یک روز نوع مرگم را پیش‌بینی کنم قطعاً اولین چیزی که به ذهنم می‌رسد مردن در یک تصادف رانندگی است

پلیس باید در بزرگراه‌ها و گذرگاه‌های اصلی از شب تا صبح هم حضور فعالی داشته باشد. حضور شما در روز و ترافیک‌های طولانی و فقط با دید جریمه کردن خاطیان زیاد هم مثمر ثمر نیست

به‌ناز مقدسی | میلیون‌ها کشته‌اش را بگذاریم کنار؛ قربانیانش، یتیم‌هایش، قطع نخاعی‌ها و افلیج‌هایش یک طرف، آنچه بی‌درمان مانده است یک طرف دیگر، اعصاب خرد و له‌شدن در وسط خیابان را می‌گویم، وحشتی که به جان‌مان می‌افتد تا از مبدأ به مقصد برسیم. چرا؟ چون بدون اوراق ریزی چند بار باید فرمان خودرومان را بچرخانیم، خودمان را کج‌وراست کنیم، دامان را از گلو دریاوریم تا راننده‌های بی‌احتیاطی را که تعدادشان هم کم نیست، دور بزنیم.

برداشت اول
در هر تصادفی یک راننده مقصر است و یک راننده بی‌تقصیر. اما شاید بی‌تقصیرترین قربانیان چند سال اخیر ۶ راننده‌ای بودند که شامگاه چهارم بهمن ماه سنال ۹۲ در مسیر غرب به شرق بزرگراه حکیم در حال حرکت بودند. راننده‌هایی که نمی‌دانستند آن سمت بزرگراه راننده‌های کورس‌باز چه سرنوشت تلخی را برای‌شان رقم می‌زند. پژو ۲۰۶‌های آن سمت اتوبان یعنی مسیر شرق به غرب کورس گذاشته بودند، چراغ‌های‌شان را حواله خودروهای لاین سرعت می‌کردند تا بالاخره یک راننده روی آن یکی را کم کند. اما در کسری از ثانیه کوبیده شدند به یکدیگر و بعدش هم پرواز کردند به سمت لاین مخالف اتوبان. همان جایی که ۶ راننده خودرو پشت‌به‌پشت هم حرکت می‌کردند و هرگز تصور نمی‌کردند مرگ در تصادف از آسمان کوبیده شود به سرشان. در این حادثه ۳ نفر از سرنشینان خودروهای کورس‌باز و راننده پراپدی که در لاین مخالف در حال حرکت بود، کشته و ۸ نفر دیگر زخمی شدند.

برداشت دوم

«حتماً که نباید می‌کوبید به ماشین، همین که از سمت راست لایی کشید و رفت، کوبیده شدید به داشبورد.» اینها را نه لیلیا می‌گوید، نه شیرین، نه سینا و بهزاد یا هر شهروند دیگری که می‌توانست مخاطب خاص این گزارش باشد. اینها تخیل‌های واقع‌بینانه سرنشینان خودروهای است که قربانی ماشین‌هایی می‌شوند که رانندگانشان یا را بی‌بست اتومبیلرانی اشتباه گرفته‌اند.

این فرمان چرخاندن‌ها کار روزمره همه راننده‌هاست. روزی چند بار تن‌شان می‌لرزد و «یا ابوالفضل» را صدا می‌زنند و فرمان خودرویشان را می‌چرخانند که از مهلکه تصادف بگریزند. درست مثل ماشین‌بازی‌های کامپیوتری، برخی راننده‌ها هم با پدال گاز و فرمان خودرویشان بازی می‌کنند. در شلوغی خیابان و اتوبان، کوچمه و پس کوچمه فرقی نمی‌کند. خودروهای لایی‌باز هر روز از کنار همه ما می‌گذرند و ما می‌شوند و ما دیگر نه‌تنها چشم‌های‌مان به دیدن‌شان داغت کرده، بلکه راننده‌های حرفه‌ای و کاربلدی شده‌ایم و خوب یادگرفته‌ایم چطور فرمان را بچرخانیم که تصادفی رخ ندهد.

اگر بخواهم یک روز نوع مرگم را پیش‌بینی کنم قطعاً اولین چیزی که به ذهنم می‌رسد مردن در یک تصادف رانندگی است. اینها را امیررضا که پشت ترافیک خودروهای خیابانی در غرب تهران گیر افتاده به

«شهروند» می‌گوید: «از یک ساعتی به بعد انگار بندر مرگ در شهر پاشیده‌اند. کافی است یک لحظه از فرمان خودروات غافل شی، یک ثانیه چشم از آینه‌های بغل برداری تا ببینی چطور قربانی راننده‌های پرخطر می‌شی. اگر کار واجبی نداشته باشم ترجیح می‌دهم از ساعت ۱۱ شب به بعد آگه کار مهمی نداشته باشم از خونه بیرون نروم، چون وقتی خیابون‌ها خلوت‌تر میشه، ماشین‌ها هم سرعشون بیشتر میشه و خطر تصادف با مردم اون‌ها بالاتر میره.»

این جواب امیررضا موافقان زیادی دارد، راننده‌هایی که ترس از رانندگی در خیابان‌هایی که آرایه‌های آهنین‌اش بی‌رحمانه در آن می‌تازند، در وجودشان جا خوش کرده است. فرزند یکی دیگر از راننده‌هایی که هنوز مهر گواهی‌نامه‌اش خوش نشده پشت فرمان نشسته، می‌گوید: «من خودم توی رانندگی سرعتم زیاده ولی خوب من از بچگی پشت فرمون می‌نشستم و خیلی به رانندگی تسلط دارم.» این ادعایی که فرزند دارد، ادعایی است که اگر از تک‌تک راننده‌ها بپرسید تقریباً به یک جواب واحد

می‌رسید. بیشتر راننده‌ها خودشان را حرفه‌ای می‌دانند، فکر می‌کنند در برابر حادثه می‌توانند بايستند یا از آن فرار کنند.

اگر سرسپرده رانندگی در شهر باشیید و هر روز چند نفر راننده بی‌احتیاط به تورتان خورده باشند، قطعاً شما هم با بخشی از مکالمات روزمره رانندگانی که از رانندگان پرخطر می‌ترسند، موافق خواهید بود. بخشی از مردم واقعا به ستوه آمده‌اند. راننده‌ها و عابران پیاده که هر روز مجبور هستند از خانه‌های‌شان بیرون بزنند و برای رسیدن به مقصد یا به همین خیابان‌ها بگذارند.

قانون تا چه حد بازدارنده است
تا همین چند سال پیش بستن کمربند برای راننده و سرنشینان اجباری نبود. روزهای اول هم که اجباری شد هنوز به شکل و شمایلش عادت نداشتیم، تا این که آنقدر

پلیس جلوی‌مان را گرفت و جریمه شدیم تا بالاخره عادت کردیم به بستن آن نوار اربیی که تنگ می‌چسباندمان به صندلی.

بعدش هم که داستان دوربین‌های عکاسی پیش آمد، همان دوربین‌هایی که برای ثبت‌شدن در قاپ‌شان باید پایت را بیشتر از سرعت تعیین شده روی پدال گاز فشار می‌دادی. همان دوربین‌های کنترل جلوی‌شان سرعت‌مان را کم می‌کردیم و ژست راننده مثبت‌مان را می‌گرفتم.

با این تفاسیر پلیس‌های راهنمایی و رانندگی در راه‌های پرتردد با راننده‌های پرخطر دارند. راننده‌هایی که این روزها جریمه‌ها و دوربین‌ها و توقیف‌ها خیلی برای‌شان کارساز نبوده است. همین چند ماه پیش هم ناصر همتی رئیس کل بیمه مرکزی در برنامه

درست مثل ماشین‌بازی‌های کامپیوتری، برخی راننده‌ها هم با پدال گاز و فرمان خودروشان بازی می‌کنند. این فرمان چرخاندن‌ها کار روزمره همه راننده‌هاست. روزی چند بار تن‌شان می‌لرزد و «یا ابوالفضل» را صدا می‌زنند و فرمان خودروشان را می‌چرخانند که از مهلکه تصادف بگریزند

تیترا امشب شبکه خبر در خصوص بررسی چالش‌های صنعت بیمه کشور اعلام کرد: «قانون جامع ۶۶ ماده‌ای بیمه در مجلس تصویب شده است که می‌تواند خیلی از مشکلات را در صنعت بیمه حل‌وفصل کند. طبق قانون جدید پیش‌بینی شده است افرادی که دارای نمره منفی بالای یا نمره مثبت در سابقه رانندگی‌شان هستند بتوانند تغییراتی را در نرخ بیمه‌شان داشته باشند. به این معنی که براساس قانون جدید، نرخ بیمه خودروی افرادی که رانندگی حادثه‌آفرین دارند با دیگر رانندگان تفاوت خواهد کرد.»

واکنش‌های مردم
به پلیس نامحسوس بزرگراه
۱۰ سال پیش بود که سردار محمد رویانیان معاون وقت راهنمایی‌وراندگی نیروی انتظامی نوید گشت نامحسوس بزرگراه‌ها و آزادراه‌ها را به همراه چشم‌اندازها و اهداف این گروه به مردم داد و درباره این طرح گفت: «با ابلاغ طرح جامع انضباط اجتماعی در سال جاری، مقرر شد پلیس نامحسوس در جاده‌های کشور به عنوان رویکرد جدید مدیریت بسر رفتار ترافیکی ایجاد شود. با

برنامه‌ریزی صورت گرفته، پلیس بزرگراه در کلانشهرها به منظور کنترل سرعت و رفتارهای ناهنجار ترافیکی در بزرگراه‌ها تشکیل شده است.»

طرح پلیس کنترل نامحسوس با هدف توسعه رعایت قوانین و امنیت شهروندان در دستور کار ماموران پلیس قرار گرفت. این طرح می‌خواست از شرطی‌شدن مردم در زمانی که پلیسی را با خودروی آرم‌دار و چراغ‌های گردان و یونیفورم می‌بینند و برای جریمه‌شدن مقررات را رعایت می‌کنند، جلوگیری کند. طرحی که اگر چه هنوز هرازگاهی و به مناسبت‌های مختلف از جمله تابستان و ازدحام سفر و مسافران جاده‌ای در برخی از جاده‌ها اجرائی می‌شود اما هرگز آنقدرها که مردم و راننده‌های داخل شهر انتظار داشتند نیازشان را پاسخ نداد.

«برخورد با کسانی که قانون را زیر پا می‌گذارند و با رانندگی‌های پرخطرشان ما را تهدید به مرگ می‌کنند که نباید زمان و مکان داشته باشد. اکیپ‌های پلیسی که طرح پلیس نامحسوس بزرگراه‌ها را اجرا می‌کنند، خیلی کم است، ما اصلاً پلیس را محسوس هم نمی‌بینیم چه برسد به نامحسوس.» اینها را یکی از کاربران فضای مجازی در زیر خبر تصادفی مرگبار نوشته است. این گفت‌وگوها و واکنش‌ها در زیر این دست اخبار همیشه ادامه‌دار است. کاربری با آیدی «علی» نوشته: «فرهنگ‌سازی تنها راه‌حل درست‌شدن این مشکلاته، همین امروز دیدم که ماشین روبه‌رویم در اتوبان بابایی از ماشین‌اش ریخت بیرون. ما مردمی داریم که اتوبان برایش سطل آشغال، یکی دیگه اتوبان برایش ویراژ دادن و چسبوندن به ماشین‌های دیگه است و یکی دیگه اتوبان برایش ملوک خصوصیه که به دیگران راه نده. باید فرهنگ‌سازی بشه و مردم به حقوق دیگران احترام بزارن و بفهمن ماشین با سرعت بالا مانده یه بدم بمونه که به راحتی جون آدمو می‌گیره.»

این بخشی از گفت‌وگوها و تبادل نظر‌هاست. آخرین کامنت نوشته: «قای سردار به اطلاع مقام بالاتر هم برسونید: ۱- پلیس باید در بزرگراه‌ها و گذرگاه‌های اصلی از شب تا صبح هم حضور فعالی داشته باشه. حضور شما در روز و ترافیک‌های طولانی و فقط با دید جریمه کردن خاطیان زیاد هم مثمر ثمر نیست. ۲- اگر واقعا در گذرگاه‌های اصلی که اشکالی وجود دارد (مثل شیب جاده و ضعف گاردریل) چرا پیگیر رفع آن نیستید. نظر «علی» بیشترین رأی موافق را دارد، چون سرعت شاید آنقدر راننده‌ها را به وجد می‌آورد که یادشان می‌رود آن ماشین‌هایی که در نظرشان مثل لاک‌پشت حرکت می‌کنند هم به اندازه آنها سهم زندگی کردن دارند، به اندازه آنها در خیابان حق آب و گل دارند و به اندازه آنها برای رسیدن به مقصدشان لحظه‌شماری می‌کنند، اما شاید نداشتن وجدانی بیدار در برخی از راننده‌هایی که خطر همگان را برای دیگران می‌آفرینند به اندازه همک پلیس‌های کم‌رنگ اتوبان، نامحسوس باشد.

سرهنگ نادر رحمانی رئیس مرکز کنترل ترافیک پلیس‌راهور، در گفت‌وگو با «شهرود» به شهروندان نوید داد:

مردم از خودروی رانندگان متخلف عکس بیندازند

باید بدانند که این شیوه کار همچنان به قوت خودش باقی است.

بسیاری از مردم از این موضوع که در برخی از بزرگراه‌ها پلیسی وجود ندارد و یا در فاصله‌های دور از یکدیگر مستقر هستند گله می‌کنند، آیا مشخص است که خودروهای پلیس و ماموران راهنمایی و رانندگی در فاصله چند کیلومتری از یکدیگر و در سطح بزرگراه‌ها قرار دارند؟ بله. براساس دستورالعمل‌هایی که به پایگاه‌های پلیس راهنمایی و رانندگی ابلاغ

با رفتارهای ناهنجار برخی رانندگان بیش از ۵ هزار بازرس نامحسوس از نخبانان تحصیلکردگان جامعه در کنترل تخلفات رانندگی تحت‌عنوان گشت نامحسوس جاده‌ای و بزرگراه‌ها با پلیس همکاری کنند. اما این روزها به نظر می‌رسد این طرح در جهت بهبود وضع رانندگان متخلف، آنقدرها اجرائی نشده است. به تعبیری مردم دیگر گشت نامحسوسی که رانندگان متخلف را متوقف کنند نمی‌بینند. در این شرایط، در رابطه با طرح گشت نامحسوس پلیس یگوبید و این که آیا این اکیپ‌ها هنوز هم در بزرگراه‌ها حضور دارند؟

طبق قانون رسیدگی به جرایم رانندگی، پلیس‌راهور ناجا رانندگان متخلف را شناسایی و اعمال قانون می‌کند. در کنار این قانون گشت‌های نامحسوس که متشکل هستند از بازرسان افتخاری که از مراکز آموزشی، اساتید دانشگاه به کمک پلیس‌راهور آمده‌اند و با پلیس‌های محسوس همکاری می‌کنند. بنابراین شهروندان باید به این موضوع واقف باشند که پلیس گشت نامحسوس بزرگراه‌ها همچنان در گوشه و کنار شهر فعالیت می‌کنند اما همان‌طور که از اسم‌شان پیداست به صورت نامحسوس عمل می‌کنند و این طور نیست که چون مردم آنها را نمی‌بینند، پس وجود ندارند.

آنقدر که ما راننده متخلف و تصادف دیده‌ایم را چند برابر کنید؛ از این بیشترش را پلیس و ماموران راهنمایی و رانندگی به چشم دیده‌اند. آنها کارشان همین است که تخلف‌های من و شما را رصد کنند تا به‌عنوان مجریان قانون نظم و امنیت را در سطح جامعه برقرار کنند. اما قوانین و مقررات جدید در کاهش تلفات و تخلفات قطعاً موثر خواهد بود. در کنار اینها اگر از ظرفیت‌های مردمی برای همکاری با پلیس استفاده شود قطعاً نتیجه بهتری خواهد داشت. اگر چه برخی از کارشناسان معتقدند علت اصلی بی‌توجهی برخی از رانندگان به قوانین رانندگی، پایین بودن نرخ جریمه‌ها است اما بالا بودن این نرخ نیز تا زمانی که پلیس آنها را متوقف و اعمال قانون نکند، عملاً بی‌فایده به نظر می‌رسد. برای تعبیر معضل رانندگان پرخطر و انتظاری که مردم از پلیس راهنمایی و رانندگی دارند با سرهنگ نادر رحمانی رئیس مرکز کنترل ترافیک پلیس‌راهور گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید.

جناب سرهنگ کلانشهرهای کشور، سال‌هاست که با معضل راننده‌های پرخطر و حادثه‌آفرین دست‌به‌گریبان هستید، درحالی‌که سال ۸۵ با طرح پلیس گشت نامحسوس این اطمینان به شهروندان داده شد که به منظور کنترل سرعت و برخورد

شماره پلاک اتوبوس را به این سامانه ارسال کنند. بعد از ارسال چنین پیامکی از سوی مسافر اطلاعات دریافتی در مورد راننده اتوبوس به پاسگاه مسیر حرکت ارسال و ماموران نسبت به تأیید صحت و سقم گزارش واصله اقدام کرده و در صورت احراز تخلف نسبت به اعمال قانون، تذکر و یا آموزش راننده اقدام می‌کنند. همین سامانه برای رانندگان متخلف در بزرگراه‌ها و جاده‌ها نیز فعال است و مردم می‌توانند رانندگان خاطی را به پلیس معرفی کنند.

آیا می‌توان طرحی را برای سیستم راهنمایی و رانندگی پیش‌بینی کرد که مردم با گزارش‌های تصویری و عکس‌انداختن از پلاک رانندگانی که تخلف می‌کنند گزارش‌های خودشان را به صورت مستند به پلیس ارایه دهند؟

اتفاقاً باید این نوید را به مردم بدیم که چنین طرحی به‌زودی قرار است در سامانه اینترنتی www.rahvart120.ir چنین طرحی گذاشته شود تا رانندگان و شهروندان ضمن دیدن رانندگانی که پرخطر و هنجارشکن تصویری از پلاک خودروهای آنها در حال حرکت نمایشی و پرخطرشان بیندازند و برای پلیس ارسال کنند تا با استفاده از این ظرفیت‌های مردمی بتوان کنترل بهتری بر تخلفات رانندگی داشت.